

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizărilor nr. 73g/2024 și nr. 135g/2024
privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolele 1
alin. (2), (3), (6) și 6 alin. (1) lit. a¹) din Legea privind amnistia în legătură
cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii
Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021

*(lipsa unor comisii speciale în cadrul inspectoratelor de poliție în vederea
aplicării amnistiei în cazul persoanelor condamnate care nu execută în mod
efectiv pedeapsa cu închisoarea)*

CHIȘINĂU

24 octombrie 2024

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Ana Florean, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizările înregistrate la 28 martie 2024 și 13 iunie 2024,
Examinând admisibilitatea sesizărilor menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 24 octombrie 2024, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate a următoarelor prevederi din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021 (în continuare, Legea privind amnistia):

- textul „Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiției și activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției.” din articolul 1 alin. (2) teza a doua;

- textul „În temeiul deciziilor comisiei speciale, [...]” din articolul 1 alin. (3);

- textul „[...] doar dacă a fost refuzată de comisia specială.” din articolul 1 alin. (6);

- cuvântul „grave” din articolul 6 alin. (1) lit. a¹).

2. Excepțiile au fost ridicate de dna avocat Angela Procopciuc în interesele dlui Iurie Ganța, în dosarul nr. 21ji-30/2022, pendinte la Judecătoria Căușeni, sediul central, și în interesele dlui Vladimir Maidanschi, în dosarul nr. 21ji-4/2024, pendinte la Judecătoria Bălți, sediul Fălești.

3. Sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate au fost trimise la Curtea Constituțională, pe baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, de dna judecător Ina Țîbîrnă de la Judecătoria Căușeni, sediul central, și de dl judecător Radu Holban de la Judecătoria Bălți, sediul Fălești.

4. Având în vedere identitatea de obiect a sesizărilor și a motivelor care stau la baza criticilor de neconstituționalitate, Curtea a decis conexarea lor într-un singur dosar, pe baza articolului 43 din Codul jurisdicției constituționale, dosar căruia i-a atribuit numărul 73g/2024.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiilor principale

Circumstanțele cauzei nr. 21ji-30/2022 (sesizarea nr. 73g/2024)

5. Circumstanțele cauzei nr. 21ji-30/2022, așa cum au fost prezentate de autoarea excepțiilor, pot fi rezumate după cum urmează:

6. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din 6 noiembrie 2017, dl Iurie Ganța a fost găsit vinovat de comiterea huliganismului agravat (articolul 287 alin. (3) din Codul penal). Acestuia i-a fost stabilită pedeapsa cu închisoarea de doi ani și șase luni. Executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru un termen de probă de un an.

7. Prin decizia din 28 martie 2018, instanța de apel a menținut pedeapsa stabilită de prima instanță, dar a anulat suspendarea condiționată a executării pedepsei.

8. La 3 octombrie 2022, avocatul dlui Iurie Ganța i-a solicitat Inspectoratului de Poliție Căușeni înaintarea unui demers către judecătorul de instrucție cu privire la eliberarea dlui Iurie Ganța de executarea pedepsei, în legătură cu intrarea în vigoare a Legii privind amnistia.

9. Prin răspunsul său din 10 octombrie 2022, Inspectoratul de Poliție Căușeni a menționat că dl Iurie Ganța este anunțat în căutare din 17 februarie 2019, iar aplicarea amnistiei ține de competența Administrației Naționale a Penitenciarelor.

10. Dl Iurie Ganța a depus la Judecătoria Căușeni, sediul central, o cerere de eliberare a sa de pedeapsa penală pe baza Legii privind amnistia și încetarea căutării sale.

11. În cadrul examinării cererii, dna avocat Angela Procopciuc a ridicat, în interesele dlui Iurie Ganța, excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea privind amnistia (a se vedea § 1).

12. Printr-o încheiere din 19 februarie 2024, instanța de judecată a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis, în acest sens, o sesizare la Curtea Constituțională, în vederea examinării acesteia.

Circumstanțele cauzei nr. 21ji-4/2024 (sesizarea nr. 135g/2024)

13. Așa cum au fost prezentate de autoarea excepțiilor, circumstanțele cauzei nr. 21ji-4/2024 pot fi rezumate după cum urmează:

14. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, din 28 octombrie 2018, dl Vladimir Maidanschi a fost găsit vinovat pentru vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății (articolul 152 alin. (1) din Codul penal). Acestuia i-a fost stabilită pedeapsa privind munca neremunerată în folosul comunității pe un termen de 150 ore.

15. La 11 decembrie 2019, instanța de apel a casat parțial sentința primei instanțe și a stabilit pedeapsa cu închisoarea de doi ani cu suspendarea condiționată a executării acesteia pe un termen de probă de un an. La 10 februarie 2020, decizia instanței de apel a fost contestată cu recurs.

16. La 27 octombrie 2020, instanța de recurs a casat decizia instanței de apel în partea ce ține de modul de executare a pedepsei și a pronunțat o nouă hotărâre prin care a menținut pedeapsa cu închisoarea de doi ani, dar a exclus suspendarea condiționată a executării acesteia.

17. La 11 decembrie 2020, Biroul de Probațiune Fălești a informat Curtea de Apel Bălți că perioada de probă de un an stabilită în privința dlui Vladimir Maidanschi a expirat și, prin urmare, acesta a fost exclus de la evidență din aceeași dată.

18. La 4 februarie 2021, Judecătoria Bălți, sediul Fălești, a emis în adresa Inspectoratului de Poliție Fălești o dispoziție privind reținerea dlui Vladimir Maidanschi în vederea executării pedepsei aplicate de instanța de recurs. Dat fiind faptul că dl Vladimir Maidanschi nu a fost găsit la locul de trai, la solicitarea Inspectoratului de Poliție Fălești, Judecătoria Bălți a dispus anunțarea acestuia în căutare.

19. La 26 decembrie 2023, avocatul dlui Vladimir Maidanschi i-a solicitat Inspectoratului de Poliție Fălești înaintarea unui demers către judecătorul de instrucție cu privire la eliberarea dlui Vladimir Maidanschi de executarea pedepsei, în legătură cu intrarea în vigoare a Legii privind amnistia.

20. Inspectoratul de Poliție Fălești a menționat că nu este organul competent pentru punerea în executare a pedepsei penale, iar aplicarea amnistiei ține de competența Administrației Naționale a Penitenciarelor.

21. În acest context, la 20 februarie 2024, avocatul dlui Vladimir Maidanschi, dna Angela Procopciuc, i-a adresat Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, o cerere cu privire la eliberarea de pedeapsa penală pe baza Legii privind amnistia.

22. În cadrul examinării cererii, dna avocat Angela Procopciuc a ridicat, în interesele dlui Vladimir Maidanschi, excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea privind amnistia (a se vedea § 1).

23. Printr-o încheiere din 31 mai 2024, instanța de judecată a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis, în acest sens, o sesizare la Curtea Constituțională, în vederea examinării acesteia.

B. Legislația pertinentă

24. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 16 Egalitatea

„(1) [...]”

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 22 Neretroactivitatea legii

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 26 Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

[...]”

Articolul 48 Familia

„(1) Familia constituie elementul natural și fundamental al societății și are dreptul la ocrotire din partea societății și a statului.

(2) Familia se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între bărbat și femeie, pe egalitatea lor în drepturi și pe dreptul și îndatorirea părinților de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor.

(3) Condițiile de încheiere, de desfacere și de nulitate a căsătoriei se stabilesc prin lege.

(4) Copiii sînt obligați să aibă grijă de părinți și să le acorde ajutor.”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

25. Prevederile relevante ale Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021 sunt următoarele:

Articolul 1

„[...]”

(2) Aplicarea amnistiei față de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale privind aplicarea amnistiei în privința persoanelor condamnate (în continuare – comisii speciale), instituite, în acest sens, în cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai Administrației Naționale a Penitenciarelor și ai Inspectoratului Național de Probațiune. **Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiției și activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției.**

(3) **În temeiul deciziilor comisiei speciale**, instituția care pune în executare pedeapsa inițiază demersurile către instanțele de judecată competente privind aplicarea prevederilor prezentei legi.

[...]”

(6) Persoana condamnată poate înainta personal sau prin intermediul unui avocat un demers către instanța de judecată privind examinarea posibilității aplicării amnistiei **doar dacă a fost refuzată de comisia specială.**”

Articolul 6

„(1) Prevederile art. 1–5 nu se aplică persoanei:

[...]”

a¹) bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate care a fost condamnată anterior pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni **grave**, deosebit de grave sau excepțional de grave, executând în tot sau în parte pedeapsa cu închisoare;

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autoarei excepțiilor

26. Autoarea pretinde că organul competent pentru punerea în executare a pedepsei penale în cazul dnilor Iurie Ganța și Vladimir Maidanschi este Inspectoratul de Poliție și, prin urmare, acesta este competent să inițieze demersurile către instanțele de judecată competente să aplice amnistia. Însă, în lipsa unei comisii speciale instituite în cadrul Inspectoratului de Poliție și, respectiv, în lipsa unei decizii emise de acesta, condamnații nu au acces la instanța de judecată ca să li se aplice Legea amnistiei.

27. În acest context, autoarea susține că prevederile contestate nu corespund exigenței calității legii din următoarele motive: (i) prevederile nu reglementează situația în care alte instituții decât cele penitenciare sau de probațiune urmează să pună în executare pedeapsa, cum ar fi în prezentele

cauze Inspectoratul de Poliție; (ii) în lipsa unor comisii speciale instituite în cadrul inspectoratelor de poliție, condamnatul nu are acces la instanța de judecată ca să i se aplice amnistia; (iii) prevederile normative nu menționează care organe sunt considerate instituții abilitate să pună în executare pedepsele penale.

28. Mai mult, autoarea sesizărilor menționează că prevederile contestate nu stabilesc modalitatea de aplicare a amnistiei în cazul persoanelor condamnate la pedeapsa cu închisoarea care nu execută în mod efectiv pedeapsa în penitenciar. Acest fapt instituie un tratament diferențiat în comparație cu persoanele care execută pedeapsa cu închisoarea în mod efectiv în penitenciar și beneficiază de amnistie.

29. Totodată, autoarea susține că dl Iurie Ganța a fost condamnat pentru comiterea unei infracțiuni grave (articolul 287 alin. (3) din Cod). Deși articolul 6 alin. (1) lit. a¹) din Lege stabilește că amnistia nu se aplică condamnatului care a comis cu intenție o infracțiune gravă, litera d) din aceeași normă enumeră infracțiunile care nu cad sub incidența Legii în discuție. Autoarea susține că aceste două prevederi sunt contradictorii și nu corespund exigenței calității legii.

30. Autoarea excepțiilor pretinde că prevederile contestate nu corespund exigenței calității legii și contravin articolelor 1 alin. (3), 4, 7, 8, 16, 20, 22, 23, 26, 48 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

31. Examinând admisibilitatea sesizărilor privind excepțiile de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

32. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, ține de competența Curții Constituționale.

33. Sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate au fost ridicate de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

34. Obiectul excepțiilor de neconstituționalitate îl constituie prevederile menționate *supra* la § 1. Curtea observă că doar articolul 1 alin. (2) din Legea amnistiei a fost examinat în DCC nr. 57 din 4 iunie 2024. De principiu, această situație nu reprezintă un impediment pentru un nou control de constituționalitate al prevederilor contestate (DCC nr.163 din 30 noiembrie 2023, § 20) din perspectiva unor critici noi de neconstituționalitate. Celelalte prevederi contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

35. Excepțiile de neconstituționalitate au fost ridicate în două cauze care au ca obiect examinarea unor demersuri privind aplicarea actului de amnistie față de doi condamnați care sunt anunțați în căutare. Curtea admite că prevederile contestate ar putea fi aplicate la soluționarea cauzelor în care au fost ridicate excepțiile de neconstituționalitate.

36. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența a cel puțin unui drept garantat de Constituție (a se vedea DCC nr. 78 din 3 iunie 2021, § 17).

37. Autoarea excepțiilor de neconstituționalitate afirmă că prevederile contestate contravin articolelor 1 alin. (3) (*statul Republica Moldova*), 4 (*drepturile și libertățile omului*), 7 (*Constituția, Lege Supremă*), 8 (*respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale*), 16 (*egalitatea*), 20 (*accesul liber la justiție*), 22 (*neretroactivitatea legii*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 26 (*dreptul la apărare*), 48 (*familia*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

38. În jurisprudența sa, Curtea a subliniat că articolele 1 alin. (3), 4, 7, 8 și 23 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul sesizării trebuie să demonstreze, în mod argumentat, existența unei ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție. Cu referire la articolul 16 din Constituție, Curtea reiterează că acesta devine incident numai atunci când se demonstrează existența unui tratament diferențiat în privința exercițiului unui drept garantat de Constituție (a se vedea DCC nr. 153 din 19 octombrie 2021, §§ 23-24; DCC nr. 163 din 30 noiembrie 2023, § 25; DCC nr. 58 din 6 iunie 2024, § 27). Referitor la articolul 54 din Constituție, Curtea reiterează că acesta îi impune un mod de analiză a caracterului proporțional al ingerințelor în drepturile fundamentale. Pentru a putea fi aplicat, de asemenea, trebuie să se constate incidența unui drept fundamental (HCC nr. 21 din 6 decembrie 2022, § 34).

39. Referitor la incidența articolului 48 din Constituție, care protejează familia, Curtea reține că autoarea excepțiilor nu a argumentat caracterul contradictoriu al dispozițiilor contestate cu aceste prevederi constituționale, iar simpla trimitere la prevederile constituționale nu poate fi considerată o critică de neconstituționalitate (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 195 din 21 decembrie 2023, § 26).

40. Cu privire la incidența articolului 22 din Constituție, Curtea a reținut că acesta garantează, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, principiul legalității incriminării și a pedepsei penale (a se vedea HCC nr. 39 din 21 decembrie 2021, § 20). În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că neaplicarea unei legi de amnistie (chiar dacă amnistia poate conduce la anularea condamnării) nu constituie o condamnare pe baza legii penale și nu vizează condițiile în care acuzatul a fost condamnat (în special, legalitatea pedepsei sau principiul neretroactivității legii penale) și, prin urmare, nu intră în domeniul de aplicare al articolului 7 din Convenție (a se vedea *Montcornet de Caumont v. Franța* (dec.), 13 mai 2003). Așadar, Curtea notează că articolul 22 din Constituție nu este incident în prezenta cauză.

41. Cu referire la incidența articolelor 20 și 26 din Constituție, Curtea notează că articolul 20 din Constituție garantează dreptul de acces liber la justiție și își găsește corespondența în dispozițiile articolului 6 § 1 din Convenția Europeană, iar articolul 26 din Constituție își găsește

corespondența în articolul 6 § 3 din Convenția Europeană și garantează în mod distinct dreptul la apărare (a se vedea DCC nr. 63 din 29 iunie 2023, § 21). Astfel, garanțiile stabilite de articolul 26 din Constituție reprezintă aspecte precise ale dreptului la un proces echitabil prevăzut de articolul 20 din Constituție și articolul 6 § 1 din Convenție (a se vedea *Murtazaliyeva v. Rusia* [MC], 18 decembrie 2018, § 90).

42. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a reținut că procedurile care vizează doar condițiile de aplicare a unei legi de amnistie în privința unei persoane a cărei condamnare a devenit definitivă nu se referă la „fondul unei acuzații penale”, ci mai curând la o chestiune legată de executarea pedepselor. Curtea Europeană a susținut în mod constant că articolul 6 din Convenție nu este aplicabil unor asemenea proceduri. Mai mult, Curtea Europeană a precizat că disputele cu privire la existența sau la câmpul de aplicare al legislației privind amnistia cad în afara aspectului penal al articolului 6 din Convenție (a se vedea *Montcornet de Caumont v. Franța* (dec.), 13 mai 2003).

43. Curtea observă că, potrivit prevederilor contestate, aplicarea amnistiei față de persoanele condamnate se decide de comisiile speciale din cadrul fiecărei instituții care pune în executare pedeapsa, din reprezentanți ai Administrației Naționale a Penitenciarelor și ai Inspectoratului Național de Probațiune. Pe baza deciziilor comisiei speciale, instituția care pune în executare pedeapsa îi cere instanței de judecată să aplice amnistia. Dacă comisia specială a refuzat aplicarea amnistiei, condamnatul îi poate solicita instanței de judecată examinarea posibilității aplicării amnistiei.

44. Cu referire la criticile avansate de autor, Curtea notează că articolul 173 din Codul de executare stabilește instituțiile și organele care asigură executarea fiecărui tip de pedeapsă. De exemplu, executarea pedepsei închisorii se asigură de către penitenciare și nu de inspectoratele de poliție (alin. (4) din același articol).

45. Potrivit articolului 196 alin. (3) din Codul de executare, hotărârea privind condamnarea la închisoare în privința persoanei care, până la rămânerea definitivă a hotărârii, nu s-a aflat în arest preventiv și dispoziția de executare se trimit organului afacerilor interne în a cărui rază teritorială își are domiciliul condamnatul pentru escortarea lui la locul de deținere cel mai apropiat. Dacă, la punerea în executare a hotărârii, s-a constatat că condamnatul care nu s-a aflat în arest preventiv a părăsit domiciliul și locul aflării lui nu este cunoscut, organul afacerilor interne îi trimite instanței de judecată un raport și materialele necesare pentru darea în căutare a condamnatului. Încheierea instanței de judecată privind căutarea condamnatului se execută de către organul afacerilor interne în a cărui rază teritorială se află domiciliul condamnatului (a se vedea alineatele (4) și (5) din aceeași normă).

46. Analizând sistemic normele menționate mai sus, Curtea observă că organele afacerilor interne nu sunt competente să asigure executarea pedepselor penale, dar sunt competente să asigure căutarea condamnatului și escortarea lui la locul de deținere.

47. Principiul preeminenței dreptului pretinde ca legile să fie interpretate și aplicate ca făcând parte dintr-un sistem juridic coerent, nu în mod izolat și

prin ignorarea altor norme relevante. Prevederile contestate trebuie citite în coroborare cu dispozițiile incidente ale Codului de executare, ca făcând parte dintr-un sistem juridic coerent (a se vedea DCC nr.172 din 7 decembrie 2023, § 18). Prin urmare, Curtea constată că criticile autoarei menționate la §§ 26-27 sunt nefondate.

48. Referitor la criticile autoarei menționate *supra* la § 29, potrivit cărora literele a¹) și d) din articolul 6 alin. (1) din Legea în discuție sunt contradictorii și nu corespund exigenței calității legii, Curtea reiterează că pretinsa neconcordanță dintre două sau mai multe norme infraconstituționale conținute în aceeași lege sau în legi diferite nu reprezintă o problemă de constituționalitate, ci una de aplicare a legii, atribuție care îi revine judecătorului de drept comun (a se vedea DCC nr. 24 din 2 martie 2020, § 24). De altfel, și Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că rolul decizional acordat instanțelor de judecată urmărește tocmai înlăturarea dubiilor ce persistă cu ocazia interpretării normelor (*Dobriță v. România*, 6 decembrie 2022, § 12; *PRIMA SH.P.K. și Artan Kozmai v. Albania*, 19 septembrie 2023, § 16).

49. Referitor la existența unui pretins tratament diferențiat privind aplicarea amnistiei, Curtea observă că critici similare au fost analizate în DCC nr. 46 din 18 mai 2020 și, respectiv, în DCC nr. 57 din 4 iunie 2024.

50. Curtea a menționat că situațiile invocate de autorul excepției nu sunt similare sau comparabile. Există două categorii diferite de condamnați: una care execută efectiv pedeapsa cu închisoarea și alta care nu execută efectiv pedeapsa cu închisoarea, inclusiv când condamnatul se eschivează de la executarea acesteia. Prin urmare, există un element esențial, care ține de executarea pedepsei și care deosebește aceste două categorii de subiecte. Ei se află în situații distincte și, prin urmare, nu pot pretinde aplicarea unui tratament identic. Egalitatea între persoane presupune un tratament egal în situații egale. Situațiile diferite trebuie tratate în mod diferit (a se vedea § 33 din DCC nr. 46 din 18 mai 2020).

51. Curtea menționează că legislatorul are, în baza articolului 72 alin. (3) lit. n) și o) din Constituție, atât competența de a reglementa infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora, cât și prerogativa de a înlătura răspunderea penală sau executarea pedepsei prin acordarea amnistiei și grațierii. Prin urmare, amnistia constituie un act de clemență acordat de legislator prin lege organică pe baza unor considerente social-politice și de politică penală, prin care se înlătură răspunderea penală, executarea pedepsei și alte consecințe ale condamnării.

52. Mai mult, în decizia menționată *supra* la § 50, Curtea a menționat că Constituția nu prevede dreptul persoanei la amnistiere, ci stabilește competența Parlamentului de a acorda, prin lege organică, amnistia, ca măsură excepțională determinată de rațiuni de politică penală, avându-se în vedere interesele generale ale societății. De asemenea, Curtea a reținut că instituirea unor condiții și criterii de acordare a amnistiei nu poate fi catalogată ca fiind o îngrădire a accesului liber la justiție garantat de articolul 20 din Constituție (a se vedea §§ 28 și 34 din DCC nr. 46 din 18 mai 2020).

53. Având în vedere că autoarea excepțiilor abordează o problemă similară, Curtea stabilește că considerentele din DCC nr. 46 din 18 mai 2020 sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, în prezenta cauză. Prin urmare, Curtea nu reține incidența articolelor 16, 20 și 26 din Constituție în prezenta cauză.

54. Pentru că nu s-a demonstrat incidența unui drept fundamental, Curtea constată că nici articolele 1 alin.(3), 4, 7, 8, 16, 23 și 54 din Constituție nu sunt incidente.

55. Având în vedere cele menționate, Curtea reține că sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate în discuție nu întrunesc condițiile de admisibilitate și nu pot fi acceptate pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibile* sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate a următoarelor prevederi din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24 decembrie 2021:

- textul „Comisiile speciale se instituie prin ordinul ministrului justiției și activează în baza unui regulament-cadru aprobat prin ordinul ministrului justiției.” din articolul 1 alin. (2) teza a doua;

- textul „În temeiul deciziilor comisiei speciale, [...]” din articolul 1 alin. (3);

- textul „[...] doar dacă a fost refuzată de comisia specială.” din articolul 1 alin. (6);

- cuvântul „grave” din articolul 6 alin. (1) lit. a¹) ridicate de dna avocat Angela Procopciuc în interesele dlui Iurie Gața, în dosarul nr. 21ji-30/2022, pendinte la Judecătoria Căușeni, sediul central, și în interesele dlui Vladimir Maidanschi, în dosarul nr. 21ji-4/2024, pendinte la Judecătoria Bălți, sediul Fălești.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 24 octombrie 2024

DCC nr. 134

Dosarul nr. 73g/2024